Súd:	Okresný súd Piešťany
Spisová značka:	4C/164/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2106224019
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Vladimír Zimányi
ECLI:	ECLI:SK:OSPN:2017:2106224019.28

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudcom Mgr. Vladimírom Zimányim v právnom spore žalobcov: v 1. rade G. Ď., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom A. XX, O., v 2. rade U. X., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom A. XX, O., obaja zastúpení JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátom so sídlom T. Tekela 23, Trnava, proti žalovaným: v 1. rade A. E., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom O. - F.. Č.. Š. Č.. XX, zast. JUDr. Petrom Horváthom, advokátom so sídlom Hlavná 31, Trnava, v 2. rade KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sumách 33 500,- eur a 66 387,84 eura t a k t o

r o z h o d o l :

I. Žalovaný v 1. rade j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5 300,- eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Vo zvyšnej časti žalobu proti žalovanému v 1. rade z a m i e t a.

II. Žalovaný v 1. rade j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 9 800,- eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Vo zvyšnej časti žalobu proti žalovanému v 1. rade z a m i e t a.

III. Žalobu žalobcov v 1. a v 2. rade proti žalovanej v 2. rade z a m i e t a.

IV. Žalovanému v 1. rade n á r o k na náhradu trov konania proti žalobcom v 1. a v 2. rade n e p r i z n á v a.

V. Žalovanej v 2. rade n á r o k na náhradu trov konania proti žalobcom v 1. a v 2. rade n e p r i z n á v a.

VI. Mgr. Karol Zabák, nar. XX.XX.XXXX, znalec z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, s miestom výkonu činnosti Družstevná 391, Pata, m á proti žalovanému v 1. rade n á r o k na znalečné v rozsahu 100%; o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 03.10.2006 (došlou v tom čase miestne príslušnému Okresnému súdu Trnava dňa 04.10.2006) sa v tom čase maloletý žalobca v 1. rade (ďalej aj "žalobca"), zastúpený zákonnou zástupkyňou domáhal, aby súd: 1./ určil, že žalovaný v 1. rade dňa 06.03.2004 tým, že viedol svoje vozidlo zn. Seat Toledo, EČ O.-XXX T. a začal na ceste II. triedy č. XXX v km XX.XXX v katastri obce T. v smere Z. - O. predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia, EČ O.-XXX T., v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia, EČ O.-XXX T. vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho dňa 08.03.2004 na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela F. Ď. (matka žalobcu) a na mieste nehody P.

X. (starý otec žalobcu), zasiahol do osobnostných práv žalobcu, do jeho práva na súkromie a rodinný život; 2./ uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu za stratu matky a starého otca v sume 3 milióny Sk (= 99 581,76 eura) a 3./ uložil žalovanému v 1. rade povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.
Vec bola na súde vedená pod sp. zn. 4C/164/2008.

2. Podanou žalobou zo dňa 03.10.2006 (došlou v tom čase miestne príslušnému Okresnému súdu Trnava dňa 04.10.2006) sa žalobkyňa v 2. rade (ďalej aj "žalobkyňa") domáhala, aby súd: 1./ určil, že žalovaný v 1. rade dňa 06.03.2004 tým, že viedol svoje vozidlo zn. Seat Toledo, EČ O.-XXX T. a začal na ceste II. triedy č. XXX v km XX.XXX v katastri obce T. v smere Z. - O. predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia, EČ O.-XXX T., v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia, EČ O.-XXX T. vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho na mieste dopravnej nehody zomrel P. X. (manžel žalobkyne) a dňa XX.XX.XXXX na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela F. Ď. (dcéra žalobkyne), zasiahol do osobnostných práv žalobkyne, do jej práva na súkromie a rodinný život; 2./ uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu za stratu manžela a dcéry v sume 2 milióny Sk (= 66 387,83 eura) a 3./ uložil žalovanému v 1. rade povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania.
Vec bola na súde vedená pod sp. zn. 4C/184/2008.

3. Uznesením č. k. 4C/184/2008-158 zo dňa 31.01.2014 súd spojil na spoločné konanie veci vedené na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4C/184/2008 a pod sp. zn. 4C/164/2008 s tým, že spojené konanie bude ďalej vedené pod sp. zn. 4C/164/2008.

4. Obe žaloby žalobcovia zhodne odôvodnili tým, že žalovaný v 1. rade dňa 06.03.2004 pri dopravnej nehode, ktorú zavinil, spôsobil smrť matky a starého otca žalobcu a smrť a manžela a dcéry žalobkyne; týmto konaním žalovaný v 1. rade zasiahol do osobnostných práv [chránených ust. § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "OZ")] oboch žalobcov. Aktívnu legitimáciu žalobcov v danej veci odvodili z ust. § 11 OZ. Uviedli, že spôsobenie nezvratného stavu (smrti) už samo osebe predpokladá priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre žalobcu, ktorý mal s matkou silné citové väzby, a rovnako so starým otcom, s ktorým žili v spoločnej domácnosti, ako aj silnými citovými väzbami žalobkyne s jej manželom a dcérou. Poukázali na to, že ust. § 11 OZ poskytuje právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením blízkej osoby, pretože neoprávneným zásahom do osobnostných práv je zásadne každý súdnym rozhodnutím uznaný násilný trestný čin, ktorého sa dopustí tretia osoba na poškodenom a ktorý má za následok smrť poškodeného. Uviedli, že výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádza z ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ, keď závažnosť ujmy vzhľadom na následok smrti najbližších príbuzných žalobcov je zrejmá. Poukázali na to, že pociťovanie a prežívanie nemajetkovej ujmy je treba hodnotiť vždy objektívne s prihliadnutím ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, a to aj s prihliadnutím na to, ako by ujmu spravidla pociťoval každý v obdobnej situácii. Vzhľadom na uvedené žiadali priznať titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3 milióny Sk (žalobca) a sumu 2 milióny Sk (žalobkyňa). V závere uviedli, že v daných prípadoch prichádza do úvahy aj morálna satisfakcia vo forme právoplatného rozsudku.

5. K žalobe ako dôkaz žalobcovia pripojili rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 6T 195/05-342- zo dňa 20.03.2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.04.2006.

6. K podaným návrhom sa žalovaný v 1. rade (prostredníctvom jeho právneho zástupcu) vyjadril podaniami zo dňa 11.08.2008 (došlými súdu dňa 14.08.2008), v ktorých priznal, že bol uznaný zo spáchania trestného činu podľa ust. § 224 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon (ďalej aj "TZ"), hoci obžaloba bola podaná pre spáchanie trestného činu podľa ust. § 224 ods. 1 a ods. 2 TZ, pričom z trestného rozsudku nevyplýva, prečo súd jeho konanie kvalifikoval ako trestný čin podľa ust. § 224 ods. 1 TZ. Tvrdil, že dôvodom bolo spoluzavinenie poškodeného P. X. (starého otca žalobcu a manžela žalobkyne). Uvedené by bolo potrebné zistiť z celého trestného spisu a takto ustáliť skutkové okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo, a to nie pre hľadanie odpovede z hľadiska trestného práva, ale len pre posúdenie spoluzavinenia poškodeného. Namietal tvrdenie žalobcov v podaných žalobách, že spôsobenie nezvratného stavu (smrti) už samo osebe predpokladá priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Tvrdil, že bez splnenia a skúmania ďalších podmienok a okolností to tak nie je. Nevedel sa

vyjadriť k požadovaným sumám náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 3 milióny Sk (žalobca) a 2 milióny Sk (žalobkyňa), keď z návrhov nevyplýva, vzhľadom na aké skutočnosti by mali byť práve takéto náhrady nemajetkovej ujmy primerané. K posúdeniu dôvodnosti požadovaných (náhrad) nemajetkových újm v peniazoch, ako aj posúdenie výšky a primeranosti žalobami požadovaných zadosťučinení žiadal, aby súd uvážil, že k následku jeho konania nedošlo úmyselne, ale iba na úrovni nevedomej nedbanlivosti pri tej istej činnosti, ktorú v danom momente vykonával aj poškodený P. X. (manžel žalobkyne a starý otec žalobcu). Uviedol, že činnosť vodiča motorového vozidla je činnosťou a priori do istej miery rizikovou (obojstranne), krytou povinným poistením. Išlo obojstranne o činnosť, pri ktorej sa určitá rizikovosť predpokladá. Tvrdil, že poškodený P. X. následky dopravnej nehody zo dňa 06.03.2004 vrátane zásahu do osobnostných práv žalobcov (tvrdené právo na súkromie, rodinný život) spoluzavinil. K stretu a k nárazu vozidiel došlo s minimálnou intenzitou. Nejednalo sa o taký náraz, ktorý by zmenil smer a rýchlosť pohybu oboch vozidiel. Poukázal na znalecký posudok a uviedol, že ak by P. X. po ďalšom úseku jazdy nestočil riadenie vľavo, mal možnosť pokračovať v jazde v ľavej časti vozovky bez podstatnej zmeny smeru svojej jazdy. S návrhom na zaplatenie nemajetkových újm vo výške 3 milióny Sk a 2 milióny Sk nesúhlasil. Na záver uviedol, že má za to, že ust. § 420 a nasl. OZ v spojení s ust. § 853 OZ treba analogicky použiť aj na účely žaloby na ochranu osobnosti podľa ust. § 11 a nasl. OZ.

7. Rozsudkom č. k. 4C/164/2008-137 zo dňa 06.02.2012 súd žalobe žalobcu v požadovanom výroku I. vyhovel; výrokom II. uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6 500,- eur, z toho sumu 6 000,- eur za zásah do súkromného a rodinného života žalobcu smrťou jeho matky a sumu 500,- eur za zásah do súkromného a rodinného života žalobcu smrťou jeho starého otca.

8. Cit. rozsudok napadli odvolaním tak žalobca ako aj žalovaný v 1. rade. Žalobca sa domáhal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že uloží žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 38 000,- eur (z toho sumu 30 000,- eur za zásah do súkromného a rodinného života žalobcu smrťou jeho matky a sumu 8 000,- eur za zásah do súkromného a rodinného života žalobcu smrťou jeho starého otca). Žalovaný napadol výrok II. cit. rozsudku v časti prevyšujúcej 4 500,- eur.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením č. k. 9Co/100/2012-212 zo dňa 31.05.2012 (právoplatným dňom 29.06.2012) odvolaniami žalobcu i žalovaného v 1. rade napadnutý rozsudok súdu 1. stupňa (teraz prvej inštancie) vo výroku II. v napadnutej vyhovujúcej časti nad sumu prevyšujúcu sumu 4 500,- eur a v napadnutej zamietajúcej časti zrušil a vec vrátil súdu 1. stupňa na ďalšie konanie. Z uvedeného preto odvolaním napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť v nenapadnutých výrokoch I. a II. čo do zaplatenia sumy 4 500,- eur dňa 29.06.2012.

10. Uznesením č. k. 4C/164/2008-224 zo dňa 13.09.2012 (ktoré Krajský súd v Trnave na odvolanie navrhovateľa v 1. rade zrušil) a uznesením č. k. 4C/184/2008-152 zo dňa 29.06.2012 súd obe konania prerušil do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o prejudiciálnej otázke, položenej Krajským súdom v Prešove v konaní vedenom na tamojšom súde pod sp. zn. 6Co/127/2010 [predmetom návrhu bolo riešenie dvoch prejudiciálnych otázok v nasledovnom znení: 1./ Má sa článok 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232 EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v spojení s čl. 3 ods. 1 Smernice 72/166 EHS vykladať tak, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava (akou je právna úprava vyplývajúca z § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj "ZoPZP") a § 6 zákona č. 168/1999 Sb. (ČR) o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenú provozem vozidla), podľa ktorej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peňažnej forme, spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla? a 2./ V prípade takej odpovede na prvú otázku, že uvedená právna úprava nie je v rozpore s právom Spoločenstva, majú sa ustanovenia § 4 ods. 1, § 4 ods. 2, § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a § 6 ods. 1, 2, 3 zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenú provozem vozidla vykladať tak, že nebránia tomu, aby vnútroštátny súd v súlade sa článkom 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232 EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v spojení s čl. 3 ods. 1 Smernice 72/166 EHS priznal nárok na nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ako poškodeným aj v peňažnej forme?], keď súd 1. stupňa v prejednávaných veciach mal za potrebné ako predbežnú otázku vyriešiť, či náhrada nemajetkovej ujmy

v peniazoch podľa ust. § 13 OZ spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vymedzeného úpravou tohto poistenia zákonom o PZP, a teda či je možné s použitím eurokonformného výkladu pojmov "náhrada škody", "škoda na zdraví" v ust. § 4 ods. 1, 2 a 4, ust. § 15 ods. 1 ZoPZP odškodniť aj nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným).

11. Uznesením č. k. 4C/164/2008-273 zo dňa 27.12.2013 (právoplatným dňom 29.01.2014) súd pripustil vstup žalovanej v 2. rade do konania.

12. Rozsudkom č. k. 4C/164/2008-314 zo dňa 05.01.2015 súd vo veci rozhodol tak, že: žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 33 500,- eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.); určil, že žalovaný v 1. rade dňa 06.03.2004 tým, že viedol svoje vozidlo zn. Seat Toledo, EČ O.-XXX T. a začal na ceste II. triedy č. XXX v km XX.XXX v katastri obce T.D. v smere Z. - O. predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia, EČ O.-XXX T., v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia, EČ O.-XXX T. vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho na mieste nehody zomrel P. X. a dňa 08.03.2004 na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela F. Ď., zasiahol do osobnostných práv žalobkyne v 2. rade, do jej práva na súkromie a rodinný život (výrok II.); žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 66 387,83 eura, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III.); žalobu proti žalovanej v 2. rade zamietol (výrok IV.); o trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (výrok V.).

13. Na odvolanie žalovaného v 1. rade Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením č. k. 9Co/591/2015-434 zo dňa 21.04.2016 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výrokov I., III., IV. a V. zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

14. Súd opäť vec prejednal, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom (spojeného) spisového materiálu, pripojeného trestného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T 195/05, výsluchom zákonnej zástupkyne žalobcu a jeho právneho zástupcu, výsluchom žalobkyne, výsluchom žalovaného v 1. rade a výsluchom povereného zástupcu žalovanej v 2. rade, znaleckým posudkom č. 46/2011 vypracovaným Mgr. Karolom Zabákom, pripojeným rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 7Cb/277/ 2008 a zistil tento skutkový a právny stav:

15. Z rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 6T 195/2005-342- zo dňa 20.03.2006 súd zistil, že žalovaný v 1. rade bol uznaný vinným za to, že dňa 06.03.2004 o 17.20 hod. po ceste II. triedy č. XXX v smere Z. - O. viedol osobné motorové vozidlo značky Seat Toledo, EČ O.-XXX T., kde v kilometri XX.XXX v katastri obce T., okres Z., porušil ust. § 14 ods. 2 zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách tým, že začal predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom značky Škoda Felícia, EČ O.-XXX T., ktoré viedol P. X., v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo značky Škoda Felícia vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho P. X.Č. utrpel závažné zranenia, na následky ktorých na mieste dopravnej nehody zomrel, F. Ď. utrpela závažné zranenia, na následky ktorých dňa 08.03.2004 zomrela, ďalší spolujazdci vo vozidle a to U. X. utrpela trieštivú zlomeninu tela desiateho hrudného stavca a hornej krycej platničky dvanásteho hrudného stavca, zlomeninu hrudnej kosti, pohmoždenie s krvnou podliatinou v oblasti ľavého horného viečka, odreninu na ľavom predkolení s dobou liečenia a práceneschopnosti od 6 až 8 mesiacov, Ľ. Ď. utrpel ťažký úraz hlavy a mozgu s krvácaním pod mozgový obal v oblasti čelovo-spánkovo-temennej vpravo s opuchom mozgu a mozgového kmeňa s krvácaním do dutiny klinovej kosti vpravo do dutiny čuchovej kosti obojstranne a dutiny čelovej kosti vpravo s pohmoždením čelového laloka vpravo a s krvácaním po mozgovú pavučnicu vpravo s pohmoždením v oblasti záhlavového laloka, pohmoždenie a natrhnutie pľúc, zlomeninu oboch stredných častí dlhých stehnových kostí, zlomeninu pravej vretennej kosti s posunom s dobou liečenia a práceneschopnosti 6 až 9 mesiacov, v tom čase mal. G. Ď. (žalobca) utrpel otras mozgu, otvorenú zlomeninu pravej stehennej kosti, zlomeninu ľavej stehennej kosti, zlomeninu strednej tretiny ramennej kosti vpravo, zlomeninu pravej kľúčnej kosti s minimálnym posunom s dobou liečenia a práceneschopnosťou 3 až 4 mesiace, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa ust. § 224 ods. 1 TZ.

16. Z výpovede zákonnej zástupkyne žalobcu súd zistil, že žalobca vo veku šesť rokov prišiel o matku, starého otca a fakticky aj o otca, ktorý utrpel zranenie takého charakteru, že nie je schopný synovi prejaviť rodičovskú lásku tak, ako to maloletý potreboval. Žalobca doteraz po večeroch plače, chýba mu matka, na ktorú bol naviazaný; chýba mu aj starý otec, z rovnakého dôvodu. Matka mu chýba do tej miery, že už sa vyjadril tak, že mal radšej odísť spolu s ňou. Je dislektik, disgrafik, má problémy s učením, podľa lekárov tieto zdravotné poruchy mali nastať u maloletého (žalobcu) v dôsledku predmetnej dopravnej nehody. Uviedla, že je ťažko vyčísliť peňažnú sumu, ktorú žiada priznať žalobcovi, nakoľko žiadne peniaze žalobcovi ani matku, ani starého otca nevrátia. Na pojednávaní konanom dňa 15.12.2014 obaja žalobcovia prostredníctvom ich právneho zástupcu upravili petit návrhu tak, že žiadali, aby súd určil, že žalovaný v 1. rade dňa 06.03.2004 tým, že viedol svoje vozidlo značky Seat Toledo EČ: O.-XXXAM a začal na ceste 2. triedy č. XXX v kilometri XX.XXX v katastri obce T. v smere Z. - O. predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobne motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobný motorovým vozidlom značky Škoda Felícia EČ: O. v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel. Následne osobné motorové vozidlo značky Škoda Félicia EČ: O.-XXXAB vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho na mieste dopravnej nehody zomrel P. X. a dňa 08.03.2004 F. Ď. na následky zranení z tejto dopravnej nehody, zasiahol do osobnostných práv žalobkyne, do jej práva na súkromie a rodinný život; ďalej žiadal, aby súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 33 500,- eur a žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 66 387,83 eura, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

17. Súd na pojednávaní dňa 15.12.2014 uznesením konanie v späťvzatej časti zastavil; po vyhlásení uznesenia sa všetci účastníci, ich zástupcovia aj kolízny opatrovník vtedy maloletého žalobcu vzdali odvolania.

18. Právny zástupca žalobcov vo svojich vyjadreniach (ústnych i písomných, vrátane ním podaného odvolania - viď zhora) uviedol, že pri určení výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal zo závažnosti ujmy, ktorá bola na súkromnom a citovom živote žalobcov spôsobená dopravnou nehodou zavinenou žalovaným v 1. rade (konkrétne vo vzťahu k žalobcovi smrťou jeho matky i starého otca, vo vzťahu k žalobkyni smrťou jej manžela a dcéry). Uviedol, že smrť blízkej osoby je už súdnou praxou považovaná za zásah do osobnostných práv dotknutého človeka. Uviedol, že konkrétnu výšku náhrady nie je možné nejako taxatívne určiť, jej základ je v tom, že bola spôsobená smrť rodičovi dieťaťa (žalobca) a tá závažnosť, ktorá týmto bola spôsobená je takého charakteru, že uplatnená suma to vykrýva. Zdôraznil, že v tom čase maloletý žalobca v útlom veku prišiel o matku, ktorá mu poskytovala citovú zábezpeku i oporu. Spochybnil spoluvinu P. X., pričom poukázal aj na závery znaleckého posudku (podaného D.. P. V., znalcom v odbore doprava cestná, odvetvia nehody v cestnej doprave, technický stav cestných vozidiel a stanovenie hodnoty cestných vozidiel).
19. Právny zástupca žalovaného v 1. rade sa v celom rozsahu pridržiaval písomného vyjadrenia k podanej žalobe, z ktorého vyjadrenia vyplýva, že žalovaný nenavrhuje žalobu v I. či v II. časti zamietnuť. K opodstatnenosti výroku I. žalobného petitu uviedol, že i takáto žaloba je možná, pričom satisfakčný význam vo veci má nesporne aj samotný trestný rozsudok, ktorým bol žalovaný v 1. rade uznaný za vinného a odsúdený. Výška požadovaných náhrad nemajetkových újm podľa jeho názoru nezodpovedá posudzovaniu podľa ust. § 13 ods. 1 až 3 OZ. Žalovaný v 1. rade bol uznaný za vinného a v tomto ohľade výrok trestného rozsudku má vo veci zásadný význam a s poukazom na ust. § 135 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len "OSP") je tento fakt nepolemizovateľný. Poukázal na to, že žalovaný v 1. rade bol obžalovaný zo spáchania trestného činu podľa ust. § 224 ods. 1, ods. 2 TZ s tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu zákonom, avšak bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podľa ust. § 224 ods. 1 TZ. Po vyhlásení rozsudku sa tak prokurátor ako aj obžalovaný vzdali odvolania, preto v rozsudku absentuje odôvodnenie, prečo súd konanie žalovaného kvalifikoval odlišne ako obžaloba a tvrdil, že sa tak stalo vzhľadom na výsledky dokazovania, a to najmä na znalecký posudok, čím sa v uznaní za vinného prejavilo spolu zavinenie vodiča Škody Felícia (t. j. poškodeného P.. X. - manžela žalobkyne a starého otca žalobcu). Uviedol, že je úlohou súdu a napokon aj strán sporu tento fakt neopomínať a hodnotiť. Výšku nemajetkovej ujmy treba posudzovať z pohľadu závažnosti vzniknutej ujmy, ale aj okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Navrhol, aby súd hodnotil obsah trestného spisu, aby dopočul znalca D.. P. V., hoci bol pribratý do konania v trestom konaní, na zodpovedanie otázok, ktorých zodpovedanie z obsahu znaleckého posudku priamo nevyplýva. Poukázal na to, že k tým následkom dopravnej nehody, ku ktorej tragicky došlo, došlo pri činnosti, ktorá sa aj v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu považuje za činnosť rizikovú pre všetkých účastníkov cestnej premávky.

20. Žalovaný v 1. rade vo svojej výpovedi uviedol, že mu je ľúto, že pri dopravnej nehode dňa 06.03.2004 zahynuli matka a starý otec maloletého. Potvrdil, že bol odsúdený za trestný čin podľa ust. § 224 ods. 1 TZ, keď súd zrejme vzal do úvahy závery znalca v tom smere, že nebohý P. X. ako vodič druhého vozidla (t. j. starý otec žalobcu) nesprávne reagoval na vzniknutú dopravnú situáciu. Pri samotnej kolízií dvoch vozidiel došlo k minimálnym hmotným škodám, pričom pokiaľ by p. X. reagoval správne, nemuselo k takýmto následkom dôjsť, nemuselo sa stať, že by narazil jeho vozidlom do stromu, keď v dôsledku nárazu došlo k úmrtiu matky a starého otca žalobcu. Podľa neho je možné hovoriť o spoluzavinení p. X., čo vzal zrejme do úvahy aj súd v trestnej veci, keď mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov (s podmienečným odkladom výkonu trestu) na skúšobnú dobu štyroch rokov a trest zákazu vedenia motorových vozidiel na dobu štyroch rokov, ktorého trest mu bol po dvoch rokoch podmienečne odpustený. K výške požadovaných náhrad nemajetkových újm uviedol, že sa mu zdajú neprimerane vysoké vzhľadom na istú mieru spoluzavinenia vodiča p. X.. Zdôraznil, že podľa záveru znalca v trestnom konaní stret vozidiel nebol takej intenzity, aby mal za následok zmenu smeru či rýchlosti jazdy vozidiel zúčastnených na kolízii.

21. Právny zástupca žalobcov zdôraznil, že v občianskom súdnom konaní súd nemôže robiť závery o vine, nemôže žiadnym spôsobom preskúmavať rozhodnutia trestnoprávnych súdov. Poukaz žalovaného na skutočnosť, že právna kvalifikácia podľa ust. § 224 ods. 1 TZ účinného do 31.12.2005 je tu kvôli spoluvine P.. X. je len domnienkou, mohlo to byť aj z iných dôvodov - napr., že súd nepovažoval porušenie konkrétnej povinnosti žalovaným v 1. rade na porušenie dôležitej, ale len inej, a podobne.

22. Právny zástupca žalobcov navrhol, aby súd doplnil dokazovanie znaleckým posudkom z odboru detská psychológia na zodpovedanie otázky, akým spôsobom bol narušený rodinný život žalobcu, ako sa to prejavilo na jeho psychike a podobne.

23. Z vyjadrenia žalobkyne súd zistil, že pri predmetnej dopravnej nehode dňa 06.03. 2004 prišla o manžela i dcéru. S manželom žili riadnym usporiadaným životom 31 rokov, vychovali dve dcéry. Strata najbližších (manžela a dcéry), s ktorými žila v jednej domácnosti, jej rozvrátila život, prišla o očakávanú oporu (manželovu i dcérinu) v starobe. V istých fázach stratila chuť žiť.

24. Žalovaný v 1. rade uviedol, že bol žalovaný v troch veciach, kde podali návrh na konanie traja ľudia požadujúci náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú spôsobil pri dopravnej nehode. Zavinenie predmetnej dopravnej nehody priznal, poukázal však na to, že aj z podaného znaleckého posudku súdneho znalca z odboru dopravy pána V. vyplýva, že kontakt vozidiel bol takej malej intenzity, že nespôsobilo žiadne deformácie vozidiel. Nespôsobil náraz takej intenzity, že by zmenil smer alebo rýchlosť jazdy vozidiel, keď po tomto kontakte sa on vrátil do svojho pruhu, prešiel cez stredovú čiaru asi pol metra, kde bol ten kontakt, vrátil sa do jazdného pruhu, pokračoval priamo v smere a následne sa zastavil na pravom okraji vozovky. V spätnom zrkadle videl, že za ním idúce vozidlo, do ktorého "ťukol" nezastavilo. V momente, keď zastavil, videl, že to vozidlo zišlo z cesty a narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu. Od kontaktu vozidiel po náraz do stromu uplynulo 5,5 sekundy. Je na vodičovi ako zareaguje, v podstate mal (rozumej P.. X.) možnosť pokračovať v svojom pruhu a následne zastaviť. Podľa znaleckého posudku p. X. mal možnosť pokračovať v ľavom jazdnom pruhu. Podľa znalca pri oneskorenej reakcii a okamžitej reakcii, keby p. X. okamžite reagoval brzdením, zabrzdí 50 m pred prekážkou (stromom), do ktorej narazil a pri oneskorenej reakcii by zabrzdil na úrovni toho stromu. Mal teda vo svojej moci a vo svojich rukách životy svojich blízkych. Uviedol, že dôvod, prečo na kolíziu reagoval tak, ako reagoval a prečo nebrzdil, sa asi nikdy nedozvieme.

25. Právny zástupca žalovaného v 1. rade poukázal na záver znaleckého posudku podaného v paralelnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 4C/184/2008 znalcom D.. P. V., ktorý podával znalecký posudok (ďalej aj "ZP") v trestnej veci odporcu. V tomto ZP - "dodatku" sa znalec zaoberá ďalšími otázkami, majúcimi význam pre posúdenie prejednávanej veci, objasňujúce okolnosti, za ktorých k zásahu došlo. Na otázku, či znalec zistil nejaké technické alebo iné príčiny, ktoré by bránili vodičovi Škody Felicie (t. j. P.. X.) udržať vozidlo na vozovke znalec odpovedal, že pri vhodnej technike jazdy mu nič nebránilo v tom, aby po bočnom strete s vozidlom žalovaného pokračoval v jazde v ľavej časti vozovky bez toho, aby s vozidlom vyšiel mimo vozovku. Na otázku, či P.. X. mohol brzdiť a dokonca zastaviť vozidlo uviedol, že ak by vodič na tento príslušný bočný náraz reagoval intenzívnym brzdením,

pri zhodnom priebehu nehodového deja by zastavil vozidlo na vozovke vo vzdialenosti 53,05 m pred úrovňou miesta nárazu do stromu. Ďalej sa tiež znalec vyjadril, že P.. X. by intenzívnym brzdením zastavil vozidlo na vozovke v úrovni miesta nárazu, teda mohol zastaviť bez toho, že by svojím vozidlom vyšiel mimo vozovky. Právny zástupca žalovaného v 1. rade tvrdil, že tieto okolnosti pre účely tohto konania sú takými okolnosťami, ktoré je nevyhnutné pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy, ktorá má byť priznaná, teda tieto okolnosti zohľadňovať, lebo boli nesporne príčinou a spoluzavinením P.. X..

26. Žalovaný v 1. rade tiež uviedol, že nehodu zavinil z nedbanlivosti, nie hrubým porušením povinnosti vodiča bezohľadnou, rýchlo jazdou alebo pod vplyvom alkoholu. Napriek tomu nikdy nepochopí a nikto s určitosťou nezistí, prečo dopravná nehoda za daných okolností skončila tak ako skončila, zvlášť keď p. X. pracoval ako profesionálny vodič. Zdôraznil, že k vybočeniu vozidla vedeného P.. X. došlo 2,5 až 3 sekundy po bočnom náraze, čiže to nebola jeho bezprostredná reakcia na náraz. Rovnako mohol vytočiť riadenie doprava. O minimálnej intenzite bočného nárazu svedčí aj to, že vozidlo odporcu nevyšlo z vozovky a na vozovke zastavilo. O minimálnej intenzite stretu vozidiel svedčí aj deformácia alebo poškodenie vozidiel, ktoré je zdokumentované v ZP. Ďalšiu uviedol, že na zadných sedadlách sedeli Ľ. Ď., jeho manželka a syn G., ani jeden nebol pripútaný bezpečnostným pásom, keď v opačnom prípade následky dopravnej nehody nemuseli byť také vážne. Žiadal, aby súd pri rozhodovaní o podanom návrhu prihliadal aj na túto okolnosť. Tvrdil, že súd musí pri určení vychádzať zo závažnosti vzniku nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo; výšku peňažnej náhrady určí tak, aby bola zabezpečená požiadavky primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu s prihliadnutím na okolnosti, aj požiadavka na nezneužívanie tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

27. Zo záveru ZP D.. P. V. č. 135/2003 (v pripojenom spise Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T 195/05) súd zistil, že ohliadku technického stavu vozidla Škoda Felícia EČ O.-XXX T. (ďalej aj "vozidlo poškodeného") neboli zistené závady, ktoré by mohli byť v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody. Bočným stretom sa smer ani rýchlosť jazdy vozidla podstatne nezmenili. Zo spôsobu a rozsahu poškodenia oboch vozidiel je zrejmé, že bočný náraz vozidla žalovaného v 1. rade do vozidla poškodeného nespôsobil podstatné deformácie ani poškodenia časti vozidla s pomerne nízkou tuhosťou, to znamená, že sa nejednalo o taký náraz, ktorý by zmenil smer alebo rýchlosť pohybu oboch vozidiel. K bočnému stretu vozidiel došlo v čase 5,3 až 5,9 sekúnd pred nárazom vozidla poškodeného do stromu vo vzdialenosti 107,7 až 119 m pred miestom nárazu do stromu. Vodič p. X. reagoval na náraz do pravej bočnej časti vozidla. V priemernom reakčnom čase 1,0 s prešlo doposiaľ nebrzdené vozidlo pôvodnou rýchlosťou a smerom dráhu 20,5 m až 22,6 m. Vodič na náraz reagoval uvoľneným pedálu akcelerácie spolu s vytočením riadenia vľavo. Počas spomaľovania brzdnou silou motora vozidlo pri rýchlosti jazdy 71 až 78 km za hodinu vybočilo vľavo, po dráhe zameranej stopy sa pohybovalo po ľavom okraji vozovky. Pri rýchlosti jazdy 69 až 76 km za hodinu a polohe vozidla na ľavom okraji vozovky v úrovni začiatku zameranej ľavej stopy vodič v čase 2,4 s až 2,7 s pred nárazom do stromu vyrovnal riadenie do priameho smeru jazdy. Vplyvom natočenia vozidla vľavo vozidlo vyšlo vľavo mimo vozovku na trávnatú krajnicu a následne na svah priekopy vľavo pod vozovku. Po svahu priekopy zišlo šikmo dolu, kde pri rýchlosti jeho jazdy 62 až 68 km za hodinu narazilo ľavou stranou v oblasti ľavých predných dverí na kmeň stromu, vzhľadom na jeho výrazné naklonenie na ľavý bok súčasne s nárazom do oblasti strechy. K bočnému stretu vozidiel došlo bezprostredne vľavo od stredovej čiary, kedy vodič nemal možnosť s časovým predstihom rozpoznať vybočenie vozidla žalovaného v 1. rade vľavo a reagovať naň. Stretu s vozidlom žalovaného v 1. rade poškodený nemal možnosť zabrániť. Bočný náraz vozidla žalovaného v 1. rade nebol takej intenzity, že by podstatne zmenil smer alebo rýchlosť jazdy vozidla poškodeného. K následnému výjdeniu vozidla poškodeného vľavo mimo vozovku došlo konaním vodiča, t. j. vytočením riadenia vľavo, v dôsledku jeho reakcie na bočný náraz vozidla žalovaného v 1. rade. Pri vhodnej technike jazdy vodiča vozidla poškodeného, teda, ak by poškodený nestočil riadenie vľavo, čo už následne (napriek jeho vyrovnaniu do priameho smeru jazdy) nestačil smerovo korigovať, mal poškodený možnosť pokračovať v jazde v ľavej časti vozovky bez podstatnej zmeny smeru svojej jazdy. V čase začiatku vybočovania vľavo, t. j. v čase 1,7 s až 1,9 s pred bočným stretom s vozidlom poškodeného žalovaný v 1. rade mal možnosť vidieť za sebou toto vozidlo a mal preto možnosť sledovaním tohto vozidla zistiť, že začalo manéver predchádzania a na toto zodpovedajúcim spôsobom reagovať, t. j. umožniť vozidlu poškodeného ukončiť predchádzací manéver.

28. Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 20.03.2006 pripojeného spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T 195/05, na ktorom bol vykonaný výsluchu znalca, súd zistil, že pri strete vozidiel k zmene smeru jazdy nedošlo. Vozidlo žalovaného v 1. rade vybočením vľavo vytvorilo pre vodiča poškodeného

náhlu prekážku. Po nehode na mieste neboli zistené žiadne brzdné stopy, z čoho znalec usúdil, že ani u jedného vozidla po strete nedošlo k prudkému brzdeniu. Podľa znalca základnou reakciou na vznik takejto situácie je brzdenie. Znalec uzavrel, že k výjdeniu vozidla poškodeného vľavo mimo cestu došlo v dôsledku konania poškodeného, vytočením riadenia vľavo.

29. Z podania žalovanej zo dňa 10.01.2014 (došlého súdu dňa 16.01.2014) súd zistil, že žalovaná okrem iného 1./ namietala premlčanie nároku voči žalovanej v 2. rade, nakoľko predmetná dopravná nehoda sa stala dňa 06.03.2004 a žalobca až podaním zo dňa 10.12.2013 (teda po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby) navrhol vstup žalovanej v 2. rade do konania, a taktiež žalovaná v 2. rade namietala svoju pasívnu legitimáciu, keď uviedla, že "nemajetková ujma" nie je "škoda" (tu poukázala aj na systematiku OZ) a tiež, že 3./ judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj "SD EÚ") nemôže byť všeobecne záväzná, nemá normatívny charakter. Žiadala, aby súd konanie voči nej zastavil.

30. Z vyjadrenia povereného zástupcu žalovanej v 2. rade súd zistil, že sa pridržiaval svojho vyjadrenia zo dňa 10.01.2014 s tým, že namietal premlčanie žalobou uplatnených nárokov voči žalovanej v 2. rade a bol toho názoru, že nemajetková ujma nie je krytá v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla tak, ako to uviedol v cit. podaní. K predmetnému rozsudku SD EÚ (vo veci C-22/12, O. c/a X. a O.) uviedla, že ho nemožno aplikovať na daný prípad, nakoľko dopravná nehoda vo veci C-22/12 sa stala na území Českej republiky, kde v zmysle Haagskeho dohovoru (rozumej Dohovoru o práve použiteľnom na dopravné nehody, uzavretého v Haagu dňa 04.05.1971, v SR uverejnený ako vyhl. č. 130/1976 Zb.) bolo aplikovateľné české právo, ktoré právo na nemajetkovú ujmu upravovalo v Občianskom zákonníku, kde boli jasne vymedzené jednotlivé sumy, ktoré boli povinní zaplatiť ako náhradu nemajetkovej ujmy. Uviedla, že predmetné rozhodnutie SD EÚ neustanovilo, že náhrada nemajetkovej ujmy spadá pod PZP vtedy, ak to upravuje zákon, avšak naša zákonná úprava (t. j. ZoPZP) neustanovuje náhradu nemajetkovej ujmy a preto je toho názoru, že žalovaná v 2. rade nie je povinná platiť túto nemajetkovú ujmu, nakoľko nespadá pod zákon o PZP. Žiadala žalobu voči žalovanej v 2. rade zamietnuť. Navrhla doplniť dokazovanie výsluchom žalobcu, čo súd uznesením zamietol a uznesenie po vyhlásení aj riadne odôvodnil.

31. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka súd zistil, že doporučil návrhu vyhovieť, nakoľko je v záujme maloletého; výšku náhrady ponechal na úvahe súdu.

32. Zo znaleckého posudku č. 46/2011 zo dňa 27.07.2011, podaného Mgr. Karolom Zabákom, znalcom v odbore psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí súd zistil, že žalobca mal k svojej matke dôverný, bezpečný a citovo najbližší vzťah; matka pre neho predstavovala základnú vzťahovú osobu, cez ktorú si vytváral vzťah k okolitému svetu. Starý otec predstavoval pre neho citovo blízku, podnecujúcu a zážitkovo bohatú osobu, ktorá bola pre neho vzorom popri otcovi. Po matke bol citovo najbližšia osoba pre žalobcu otec a starí rodičia. Stratu matky a starého otca prežíval žalobca smútením za blízkou osobou. Nenarušila sa u neho sociálna adaptácia a citová stabilita vplyvom straty uvedeným osôb v patologickej hĺbke. Prežívanie neistoty, osamotenia a straty sa postupne kompenzovalo v ďalších blízkych osobách a rovesníkoch. Strata matky vo výchove mala vplyv na jeho sebavedomie a sebaistotu, strata starého otca znamenala pre neho stratu blízkej osoby. Tragická udalosť mala vplyv na jeho ďalší vývin, keď bol nútený prispôsobovať sa novým zmenám rodinného prostredia a zvykať si na ďalšie osoby. Matku stále vníma ako citovo najbližšiu osobu. Vo vzťahu k rovesníkom sa cíti menejcenný a menejschopný.

33. Z rozsudku SD EÚ vo veci C - 22/12 zo dňa 24.10.2013 [prejudiciálne konanie (podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) o podaní Krajského súdu v Prešove - viď zhora] súd zistil, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej

nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

34. Podľa bodu 59 rozsudku SD EÚ vo veci C - 22/12 zo dňa 24.10.2013 "... na prvú položenú otázku (rozumej Krajského súdu v Prešove - viď zhora) treba odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 prvej smernice, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice a článok 1 prvý odsek tretej smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej" a "vzhľadom na odpoveď Súdneho dvora na prvú prejudiciálnu otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku (bod 60 rozsudku).

35. Z pripojeného spisu tun. súdu sp. zn. 7C/277/2008 súd zistil, že v tom spore sa domáhal otec žalobcu a zať žalobkyne proti totožnému žalovanému v 1. rade náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za spôsobenú smrť manželky a smrť svokra na úplne totožnom skutkovom základe. V uvedenej veci vydaný rozsudok č. k. 7C/277/2008-429 zo dňa 30.07.2015 bol odvolacím súdom potvrdený.

36. V súvislosti s aplikáciou práva Európskej únie upriamuje súd pozornosť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (zo dňa 27. augusta 2014, sp. zn. 2 MCdo/9/2013), podľa ktorého pri posudzovaní splnenia hmotnoprávnych podmienok pre priznanie náhrady škody na zdraví, ku ktorej došlo pri dopravnej nehode v čase pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, nemožno aplikovať právo Európskej únie.

37. Pokiaľ ide o samotnú interpretáciu právnych noriem v prípadoch, keď sú po pristúpení posudzované skutkové okolnosti, ktoré nastali pred vstupom SR do EÚ, avšak posudzovaná matéria spadá do jedenej z aproximovaných oblastí a teda išlo by o oblasť, práva, v ktorej sa SR zaviazala zblížiť slovenské právo s právnom ES ešte pred pristúpením na základe aproximačných dohôd, v takom prípade právne predpisy Spoločenstva a judikatúra Súdneho dvora slúžia ako vhodné výkladové vodítko pri výklade slovenskej právnej úpravy, a to práve v prípadoch, keď sa posudzujú skutkové okolnosti, ku ktorým došlo pred vstupom SR do EÚ. Predpokladom ale je, že vykladané ustanovenie slovenského právneho predpisu bolo prijaté za účelom zbližovania slovenského práva s právom ES a slovenský zákonodarca nevyjadril úmysel sa od normy práva Spoločenstva odchýliť.

38. S poukazom na vyššie uvedený výklad, z hľadiska aplikácie eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 ZoPZP je podstatné, či k prijatiu tohto ustanovenia došlo v rámci približovania sa právneho poriadku SR s právom EÚ (napr. implementovaním príslušnej smernice), alebo toto ustanovenie bolo zakotvené do nášho právneho poriadku bez ohľadu na prístupový proces SR do EÚ. Je teda možné aplikovať eurokonformný výklad aj na ustanovenia zákona účinné pred 01.05.2004, ak tieto boli prijaté v súvislosti s približovaním nášho právneho poriadku s právom EÚ. Z histórie zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že nároky poisteného na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení boli zakotvené do zákona č. 381/2001 Z.z. jeho prijatím s účinnosťou od 01.01.2001. Implementáciou smerníc došlo k doplneniu a zmene zákona až na základe novely č. 110/2007 Z.z. účinnej od 01.04.2007. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade nie je možné interpretovať ustanovenie § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. účinného v čase dopravnej nehody vo svetle smerníc 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti a 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel.

39. S ohľadom na uvedené je v danom spore irelevantné, ako rozhodol Súdny dvor vo vyššie v uvedenom prípade, lebo k dopravnej nehode, v rámci ktorej došlo k usmrteniu matky žalobcu a manžela žalobkyne došlo ešte pred vstupom SR do EÚ (06.03. 2004) a zákon č. 381/2001 Z.z. neprešiel legislatívnymi zmenami potrebnými pre implementovanie vyššie uvedených smerníc.

40. Z ust. § 4 ods. 2 ZoPZP, účinného v čase dopravnej nehody (t. j. ku dňu 06.03.2004) vyplýva, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. V tomto prípade žalovaný v 1. rade ako poistený nesie zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku podľa § 427 a nasl. OZ, ak bolo použité jeho motorové vozidlo, nesie priamu zodpovednosť za prevádzku

tohto dopravného prostriedku, ale poisťovňa za poisteného bude kryť len škodu na zdraví a nákladov pri usmrtení. Z hľadiska taxatívneho vymedzenia poistenia zodpovednosti nie je vymenované v § 4 aj riešenie zodpovednosti za nemajetkovú ujmu, ktorá je upravená v ust. § 11 a nasl. OZ.

41. Podľa článku 13 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ Ústavy Slovenskej republiky, povinnosti možno ukladať a/ zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, b/ medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo c/ nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 (Ústavy).

42. Pri rešpektovaní cit. čl. 13 ods. 1 Ústavy SR potom pri odškodnení nemajetkovej ujmy nemožno vychádzať z rozsahu poistenia zodpovednosti podľa § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP, pretože tento zákon pri poistení zo zodpovednosti za škodu pri povinnom zmluvnom poistení odškodnenie nemajetkovej ujmy neupravuje (ani nepredpokladá).

42. Z uvedeného dôvodu súd žalobu proti žalovanej v 2. rade zamietol (výrok III. tohto rozsudku).

43. Pre úplnosť sa súd tiež vyporiadal s námietkou premlčania vznesenou žalovanou v 2. rade, a zistil, že táto bola podaná dôvodne. V danom prípade sa na prípady náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vzťahuje trojročná všeobecná premlčacia doba. K dopravnej nehode došlo dňa 06.03.2004, pričom žalobca žiadal o pristúpenie žalovanej v 2. rade do konania až podaním zo dňa 10.12.2013, došlým súdu dňa 16.12.2013, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. V danom prípade má súd za to, že keď žalobca nemajetkovú ujmu vyčíslil v peniazoch, je potrebné aplikovať na jeho nárok ustanovenie § 100 OZ vzťahujúce sa na majetkové právo, ktoré podlieha premlčaniu. Súd teda žalobu teraz už oboch žalobcov proti žalovanej v 2. rade zamietol aj z dôvodu premlčania nároku.

44. Podľa ust. článku 2 základných princípov zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (účinný od 01.07.2016, ďalej len "CSP"), právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

45. Zrušuje sa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. [§ 473 CSP]

46. Podľa ust. § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti. (2) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany. [§ 470 ods. 1 a 2 CSP]

47. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. [čl. 19 ods. 2 Ústavy SR]

48. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. [§ 11 OZ]

49. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. [§ 13 OZ]

50. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa súd postupoval v súlade s dvomi zásadným kritériami, a to závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv oboch žalobcov došlo.

51. Je nepochybné, že smrťou matky a starého otca žalobcu a smrťou manžela a dcéry žalobkyne bola narušená celistvosť rodiny oboch žalobcov a spôsobená nenapraviteľná citová ujma u oboch žalobcov, ktorí so svojimi rodinnými príslušníkmi žili usporiadaným rodinným životom. Strata matky znamenala u žalobcu stratu najbližšej osoby v jeho živote, a tiež nezvratný zásah do jeho rodinného života vo veľmi nízkom veku (6 rokov).

52. Žalobca v osobe matky stratil človeka, ktorý mu bol v živote oporou po všetkých stránkach, človeka, ktorý ho priviedol na svet, ktorý mu poskytoval zázemie, bezpečie a výchovu, ktorý predstavoval bezpečnú a dôvernú osobu, ktorá mu poskytovala nevyhnutnú starostlivosť a učila ho základným sociálnym a kultúrnym návykom; žalobca utrpel nenapraviteľnú citovú ujmu.
Vo vzťahu k starému otcovi žalobca stratil citovo blízku osobu a vzor správania popri otcovi, starého otca má žalobca stále v zážitkoch.

53. Žalobkyňa v osobe manžela stratila blízku osobu - životného partnera, s ktorým chcela stráviť celý život, stratila životnú oporu v starobe a chorobe a tiež utrpela nezvratný zásah do celého jej rodinného života.
Stratou dcéry žalobkyňa stratila svoje dieťa - dcéru (a matku svojho vnuka zároveň); keďže jej nebohá dcéra bola zdravotnou sestrou, stratila tým žalobkyňa aj prípadnú pomoc v chorobe a starobe, tiež utrpela nezvratnú nádej na radosť zo života s blízkymi osobami, čím bola nezvratne narušená celistvosť rodiny žalobkyne a spôsobená jej nenapraviteľná citová ujma, pretože s manželom žila v usporiadanom manželstve. Strata manžela znamenala u žalobkyne stratu manželského a rodinného života a mala za následok rozvrátený osobný život.
Žalobkyňa v osobe manžela stratila človeka, ktorý jej bol v živote oporou po všetkých stránkach, človeka, s ktorým plánovala stráviť zvyšok života, deliť sa sním o všetky radosti ako i životné sklamania a ťažkosti.

54. Emocionálna ujma oboch žalobcov bola v kontexte uvedeného umocnená tým, že obaja žalobcovia, nebohý P. X. a nebohá F. Ď.C. žili spolu v spoločnej domácnosti. "Vzniknutá ujma", na ktorej závažnosť je potrebné prihliadať, nazývaná i ako citová ujma, či životná strata, však nie je objektívne merateľnou veličinou. V danom prípade jej závažnosť ani nemožno zistiť porovnaním života oboch žalobcov pred nehodou a po nehode. Uvedený spôsob by mal zmysel za predpokladu, že by sa dopravná nehoda nikdy nestala, resp. po nehode by neboli osoby usmrtené a bez vážnej poruchy zdravia.

55. Ako to už bolo spomenuté, dôležitým kritériom pri určení výšky nemajetkovej ujmy je aj zhodnotenie okolností, za ktorých k zásahu do osobnostných práv došlo. V danom prípade ide u žalovaného v 1. rade o protiprávne konanie z nedbanlivosti. Nešlo teda o úmyselný trestný čin, či hrubé porušenie dopravných predpisov. Súd takisto prihliadal na skutočnosť, že náraz vozidla zn. Seat Toledo do vozidla zn. Škoda Felícia, ku ktorému došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade -podľa vyjadrenia znalca- nespôsobil vytlačenie vozidla zn. Škoda Felícia mimo vozovku. Intenzita bočného nárazu vozidla žalovaného v 1. rade s vozidlom zn. Škoda Felícia totiž nebola taká, aby spôsobila vyjdenie vozidla, resp. jeho vybočenie mimo vozovku. Vybočenie vozidla po technickej stránke bolo spôsobené konaním vodiča vozidla zn. Škoda Felícia. Podľa výpovede znalca v trestnom konaní ani jeden vodič nereagoval na stret vozidiel prudkým brzdením, lebo na mieste nehody sa nezistili žiadne brzdné stopy. Práve nesprávna reakcia vodiča vozidla zn. Škoda Felícia (po technickej stránke) spôsobila náraz vozidla do stromu. Vodičovi vozidla zn. Škoda Felícia nič nebránilo v tom, aby pokračoval v jazde v ľavej časti vozovky bez toho, aby vyšiel vľavo mimo vozovku.

56. Na druhej stane bolo to práve protiprávne konanie žalovaného v 1. rade, ktoré podmienilo konanie P. X.T. (stočenie riadenia vozidla vľavo), čo malo za následok náraz vozidla do prekážky (stromu). Ak by však nedošlo k stretu vozidla žalovaného v 1. rade s vozidlom zn. Škoda Felícia, nemal by vodič vozidla zn. Škoda Felícia dôvod vyhýbať sa vozidlu žalovaného v 1. rade stočením riadenia vľavo. Pri zhodnotení celej dopravnej situácie možno konštatovať, že po technickej stránke vodič vozidla zn. Škoda Felícia nereagoval správne, avšak na vzniknutú situáciu nereagoval neprimerane či agresívne ohrozujúc iných účastníkov cestnej premávky v iných vozidlách, ale naopak, na nepredvídanú situáciu reagoval vyhýbaním sa vozidlu Seat Toledo vľavo, čo však malo za následok zídenie vozidla na svah priekopy a náraz do stromu. Konanie vodiča P. X.T. bolo reakciou na vzniknutú situáciu.

57. Je nepochybné, že medzi protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade a ublížením na zdraví matke žalobcu a manželovi žalobkyne, ktoré malo smrteľné následky, je nepochybne priama príčinná

súvislosť (inak by žalovaný v 1. rade nemohol byť právoplatne uznaný vinným podľa § 224 ods. 1 TZ). Zodpovednosť žalovaného v 1. rade za škodlivý následok v zmysle občianskoprávnom je posudzovaná v zmysle ust. § 427 OZ ako objektívna zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bez ohľadu na subjektívne zavinenie žalovaného v 1. rade. Prevádzkovateľ vozidla sa môže zbaviť zodpovednosti v prípade, ak je škoda spôsobená zavinením poškodeného. Zavinenie poškodeného OZ v ust. § 427 a nasl. neupravuje výslovne ako osobitný liberačný dôvod. Treba tu však vychádzať z toho, že ust. § 441 OZ, ktoré upravuje zavinenie poškodeného, sa musí vzhľadom na svoju všeobecnú povahu uplatniť aj v tomto osobitnom prípade zodpovednosti. Výlučné zavinenie poškodeného môže síce viesť k úplnému zbaveniu sa zodpovednosti prevádzateľa za škodu, avšak len v tom prípade, keď škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky (§ 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

58. Ak bolo teda zavinenie poškodeného výlučne príčinou škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, prevádzkovateľ vozidla sa celkom zbaví zodpovednosti a škodu v plnom rozsahu znáša sám poškodený. Ak je však zavinený protiprávny úkon poškodeného len jednou z príčin škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky určitého dopravného prostriedku a ak bolo treba hľadať ďalšiu príčinu na strane prevádzkovateľa, potom poškodený znáša škodu len pomerne a sčasti za ňu zodpovedá prevádzkovateľ (k tomu viď aj R 3/1984). Na základe uvedeného možno konštatovať, že i P. X. (poškodený) nesie zodpovednosť za škodlivý následok vyvolaný osobitnou povahou prevádzky jeho motorového vozidla s poukazom na ust. § 427 OZ, kde na rozdiel od všeobecnej zodpovednosti za škodu nie je rozhodujúce, či sa poškodený P.. X. dopustil protiprávneho konania, rovnako nie je dôležité subjektívne zavinenie. Nesprávna reakcia vodiča P.. X. pri prevádzke motorového vozidla bola jednou z príčin nárazu motorového vozidla do stromu. S ohľadom na okolnosti samotnej nehody súd ustálil mieru zavinenia žalovaného v 1. rade na 80% proti 20% zavineniu P.. X. (vodiča vozidla zn. Škoda Felícia) na vzniknutej ujme. Je potrebné zdôrazniť, že určenie miery zodpovednosti je vždy založené na úvahe súdu. Nie je možné exaktne mieru zodpovednosti vypočítať, či inak vyvodiť. Súd sa pri určení miery zodpovednosti riadil vyššie uvedenými úvahami, ktoré podrobne rozvinul.

59. Občiansky zákonník za škodu považuje skutočnú škodu a ušlý zisk (§ 442 ods. 1 OZ). Skutočnú škodu je však potrebné vykladať i ako ujmu vzniknutú na iných ako materiálnych právach, preto aj pri posudzovaní miery zavinenia na vzniknutej imateriálnej ujme je potrebné vychádzať z vyššie uvedených ustanovení OZ, vzťahujúcich sa na zodpovednosť za škodu.

60. Súd je v zmysle ust. § 193 CSP viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti. Súd mieru zavinenia na vzniknutej ujme pre potreby občianskoprávneho konania rozhoduje samostatne aplikáciou príslušných občianskoprávnych ustanovení. Pojem vina v zmysle trestnoprávnom je obsahovo odlišný od pojmu zavinenie v zmysle občianskoprávnom. V trestnom konaní je vina posudzovaná len z hľadiska pojmových znakov trestného činu, preto súd nemohol bez ďalšieho prevziať výrok trestného súdu o vine žalovaného v 1. rade v tomto spore a vychádzať z neho pri posudzovaní miery zavinenia žalovaného v 1. rade v zmysle občianskeho práva.

61. Súd považuje za potrebné uviesť, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy je možné odvodiť len zo všeobecných kritérií stanovených v § 13 ods. 3 OZ, ktorými sú "závažnosť vzniknutej ujmy" a "okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo". Právny poriadok Slovenskej republiky nepozná, resp. doteraz nešpecifikoval druhy či stupne závažnosti ujmy a nepriradil k nim konkrétnu paušálnu sumu predstavujúcu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd preto pri určení konkrétnej výšky náhrady vychádza z daných všeobecných zákonných kritérií s ohľadom na vlastné skúsenosti, ako i doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov nielen v Slovenskej republike, ale i v zahraničí.

62. Je potrebné uviesť, že náhrada nemajetkovej ujmy vzniknutej v súvislosti s úmrtím blízkych osôb v danom prípade nie je predmetom poistného plnenia. Preto je nevyhnutné, aby súd pri rozhodovaní o jej výške prihliadal aj na zárobkové, majetkové a osobné pomery žalovaného v 1. rade, lebo účelom

poskytnutia finančného zadosťučinenia je zmiernenie vzniknutej krivdy, a nie vytvorenie ďalšej krivdy na strane žalovaného v 1. rade. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch by v žiadnom prípade nemalo viesť k ekonomickej likvidácii žalovaného v 1. rade (k tomu pozri napr. rozhodnutie NS ČR zo dňa 31.01.2007, sp. zn. 30 Cdo/3536/2006). Žalovaný v 1. rade je ženatý, má jedno dieťa, ktoré už skončilo prípravu štúdiom na povolanie; žije v rodinnom dome spolu s manželkou, ktorá je na invalidnom dôchodku. Súd vlastnou činnosťou (lustráciou v Sociálnej poisťovni) zistil, že žalovaný v 1. rade dosahoval v predchádzajúcich 12-tich mesiacoch (08/2016 - 07/2017) priemerný hrubý mesačný zárobok z pracovaného pomeru vo výške 2 119,- eur, čo po odpočítaní povinných odvodov a dane z príjmu predstavuje v priemere 1 538,- eur mesačne netto. Žalobca tiež uviedol, že spláca Sociálnej poisťovni náhradu za vyplatené dávky sociálneho poistenia sumu 649,- eur mesačne.

63. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy je potrebné prihliadať i na skutočnosť, že k určitej forme zadosťučinenia došlo odsúdením žalovaného v 1. rade v trestnom konaní, čo predstavuje významný prostriedok morálneho zadosťučinenia, kedy došlo k odsúdeniu konania pôvodcu neoprávneného zásahu, ako aj samotným konštatovaním súdu, že žalovaný v 1. rade svojim protiprávnym konaním zasiahol do osobnostných práv oboch žalobcov (v predchádzajúcich rozsudkoch šlo o výrok I. v rozsudku č. k. 4C/164/2008-137 zo dňa 06.02.2012 a o výrok II. v rozsudku č. k. 4C/164/2008-314 zo dňa 05.01.2015, ktoré oba výroku nadobudli právoplatnosť).

64. Bez povšimnutia však nemôže zostať skutočnosť, že ujma bola spôsobená z nedbanlivosti žalovaného v 1. rade, teda v žiadnom prípade nešlo o úmysel.

65. Súd sa výrazne odklonil od výšky náhrady imateriálnej (nemajetkovej) ujmy stanovenej vo svojom ostatnom rozhodnutí (rozsudok, č. k. 4C/168/2008-314 zo dňa 05.01. 2015), práve z dôvodov vysvetlených vyššie, a síce, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je predmetom poistného plnenia, a teda bude hradená výlučne z prostriedkov žalovaného v 1. rade a tiež s ohľadom na princíp proporcionality.

66. Pokiaľ ide o samotnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, tu sa súd inšpiroval úpravou Českej republiky, ktorá v ust. § 444 OZ platného a účinného v ČR ku dňu 06.03. 2004 (t. j. ku dňu vzniku predmetnej dopravnej nehody) stanovila paušálnu náhradu nemajetkovej ujmy za smrť manžela vo výške 240 000 Kč, za smrť rodiča 240 000,- Kč, za smrť dieťaťa 240 000,- Kč, čo v čase nehody predstavovalo približne 295 440 Sk (zdroj: www.nbs.sk), teda 9 806,81 eura po prepočítaní konverzným kurzom. Podporne možno uviesť, že paušálne náhrady sú uzákonené aj v iných krajinách EÚ, napr. v Belgicku vo výške 12 500,- eur za smrť manželky a dieťaťa, vo Francúzsku 20 000,- eur za smrť manželky a dieťaťa. V daných krajinách sú však aj iné majetkové a zárobkové štandardy. Porovnateľný historický, hospodársky, sociálny a právny vývoj v rámci EÚ má Slovenská republika práve iba s Českou republikou.

67. Je nepochybné, že smrťou matky a starého otca žalobcu, manžela a dcéry žalobkyne došlo k strate najbližších osôb žalobcov, s ktorými mali vytvorené najintenzívnejšie interpersonálne väzby; žalobca i žalovaná utrpeli tak výraznú ujmu, ktorá mala a bude mať pre nich nepriaznivé následky pre celý ich ďalší život. S ohľadom na všetky dôvody uvedené vyššie (ako na strane oboch žalobcov, tak na strane žalovaného v 1. rade) súd priznal žalobcovi v 1. rade za ujmu spôsobenú stratou matky zadosťučinenie aj v peňažnej forme, ktorú ustálil vo výške 5 300,- eur (výrok I. tohto rozsudku). Žalobcovi v 1. rade by patrila náhrada nemajetkovej ujmy v súvislosti so smrťou matky vo výške 9 800,- eur, s prihliadnutím na zavinenie žalovaného v 1. rade súd ustálil výšku nemajetkovej ujmy na sumu 7 840,- eur (= 80% zo sumy 9 800,- eur), taktiež súčasťou žalobcovho nároku na priznanie nemajetkovej ujmy bola nepochybne aj suma 4 500,- eur, ktorá mu už bola priznaná skorším rozsudkom č. k. 4C/164/2008-137 zo dňa 06.12.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.06.2012; čo sa týka nemajetkovej ujmy žalobcu za stratu starého otca ako blízkej osoby, súd úvahou vyčíslil spôsobom podrobne uvedeným vyššie nárok v sume 1 960,- eur, ktorý je jedna štvrtina zo sumy 7 840,- eur (= 80% zo sumy 9 800,- eur). Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu v 1. rade na náhradu nemajetkovej ujmy proti žalovanému v 1. rade ako nedôvodnú zamietol a to s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu.

68. Rovnako tak súd postupoval pri vyčíslení nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy za smrť manžela, keď ustálil, že by jej patrila náhrada nemajetkovej ujmy v súvislosti so stratou manžela vo výške 9 800,- eur, s prihliadnutím na zavinenie žalovaného v 1. rade, ustálená výškou nemajetkovej ujmy v sume 7 840,- eur (= 80% zo sumy 9 800,- eur); taktiež súd úvahou vyčíslil nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy za stratu dcéry vo výške 1 960,- eur, ktorá suma predstavuje jednu štvrtinu zo sumy

7 840,- eur. Celkovo náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyne predstavuje sumu 9 800,- eur (výrok II. tohto rozsudku). Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy proti žalovanému v 1. rade ako nedôvodnú z vyššie uvedených dôvodov tiež zamietol.

69. V závere súd považuje za potrebné doplniť, že vychádzal z ustálenej judikatúry Českej republiky, podľa ktorej zákonnom stanovená výška náhrady nemajetkovej ujmy má predstavovať určitú paušálnu náhradu aplikovateľnú za obvyklých okolností. V danom prípade súd nevzhliadol žiadne mimoriadne okolnosti ani na strane žalovaného v 1. rade, ani na strane žalobcov, ktoré by odôvodňovali zvýšenie alebo naopak zníženie obvyklej (paušálnej) náhrady. Je potrebné zdôrazniť, že náhrada nemajetkovej ujmy má predstavovať určitú satisfakciu za zásah do rodinného a osobného života žalobcov, jej účelom nie je kompenzácia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcov po dopravnej nehode, príp. náhrada nákladov žalobcov súvisiacich s ich nepriaznivým zdravotným stavom.

70. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. [§ 262 ods. 1 CSP]

71. Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. [§ 257 CSP]

72. Procesným zhodnotením výsledku sporu žalobcov a žalovaných dospel súd k záveru, že procesne úspešnými stranami v konaní by boli žalovaní, ktorým by aj patril nárok na náhradu trov konania.

73. Ide o zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania, by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdostiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie trov a náhradu trov konania.

74. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto sporu. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie strán sporu. V tomto prípade je potrebné prihliadať na povahu sporu, jeho skutkový základ a tiež osobné, pomery strán sporu, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá.

75. Súd s prihliadnutím na celkové okolnosti sporu, ako aj povahu sporu, súd uplatnil pri svojom rozhodovaní ustanovenie § 257 CSP. Účelom predmetného ustanovenia je odstránenie neprimeranej tvrdosti, kde jeho aplikácia má viesť k dosiahnutiu spravodlivosti pre strany sporu.

76. V danom spore by práve zaviazanie žalobcov na náhradu trov konania inak patriacich žalovaným v 1. a v 2. rade predstavovalo pre žalobcov nespravodlivé rozhodnutie majúce oporu v tvrdosti zákona. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd vyhodnotil predovšetkým tragické osobné okolnosti, ktoré oboch žalobcov viedli k podaniu žaloby na súd.

77. S poukazom na vyššie uvedený výklad rozhodol súd o nároku na náhradu trov konania tak, ako je to uvedené vo výrokoch IV. a V. tohto rozsudku.

78. Uznesením č. k. 4C/164/2008-66 zo dňa 12.10.2010 súd ustanovil do konania Mgr. Karola Zabáka, znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí (ďalej aj "znalec") s tým, aby ako znalec vyšetril žalobcu v 1. rade a vypracoval a podal znalecký posudok o psychickom vývoji a stave vtedy maloletého G. Ď..

79. Znalec predložil súdu dňa 18.08.2011 znalecký posudok č. 46/2011 zo dňa 27.07.2011, a súčasne predložil toho dňa vyúčtovanie zo dňa 28.07.2011 za vypracovaný znalecký posudok, v sume 374,78 eura.

80. Ustanovenému znalcovi, ktorý v spore podal znalecký posudok vznikla v súvislosti so znaleckým dokazovaním v konaní pohľadávka, ktorá mu nebola počas konania uhradená; súd podľa § 256 ods.

2 CSP rozhodol, že súdny znalec Mgr. Karol Zabák má nárok proti žalobcovi v 1. rade na náhradu znalečného (výrok VI. tohto rozsudku).

81. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku j e p r í p u s t n é o d v o l a n i e (§ 355 ods. 1 CSP, § 356 CSP a contrario).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. [§ 359 CSP]

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. [§ 362 ods. 1 veta prvá CSP]

O odvolaní rozhoduje krajský súd. [§ 34 (časť vety po čiarku) CSP]

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. [§ 358 CSP]

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. [§ 359 CSP]

Podanie je úkon určený súdu. (2) Podanie vo veci samej je najmä [...], odvolanie, [...]. [§ 123 CSP]
Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. (2) Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. (3) Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. [§ 125 CSP]

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a/ ktorému súdu je určené, b/ kto ho robí, c/ ktorej veci sa týka, d/ čo sa ním sleduje a e/ podpis. (2) Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. [§ 127 CSP]

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). [§ 363 CSP]

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. [§ 364 CSP]

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a/ neboli splnené procesné podmienky, b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. [§ 365 ods. 1 CSP]

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. [§ 365 ods. 2 CSP]

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. [§ 365 ods. 3 CSP]

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. [§ 366 CSP]

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. [§ 367 ods. 1 CSP]

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. (2) Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. (3) Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. (4) Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane. [§ 369 CSP]

V prípade, že povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (t. j. zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok).